

JUDr. DAVID KARABEC
advokát

MONITORING SOUDNÍCH ROZHODNUTÍ 2013

leden 2013

TÉMA MĚSÍCE

Výpověď z pracovního poměru pro nadbytečnost

Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 18.12.2012, sp. zn. 21 Cdo 262/2012

Nejvyšší soud posuzoval platnost výpovědi zaměstnavatele zaměstnankyni z důvodu nadbytečnosti podle § 52 písm. c) zák. práce, když skutkový stav byl následující. Žalovaný zaměstnavatel v souvislosti s vytvořením „nové organizační struktury platné od 1.3.2009“ rozhodl dne 8.12.2008 o organizační změně spočívající mj. ve zrušení pracovního místa „manažera“ zastávaného žalobkyní na základě pracovní smlouvy ke dni 1.3.2009 s tím, že **část pracovních činností, které žalobkyně vykonávala** (dramaturgické činnosti související s organizací a zajištěním programu, účetnictví, mzdová agenda a personalistika), **přešla na dvě nově vzniklé pracovní pozice** „dramaturg“ a „ekonom“ **a zbývající část pracovních činností žalobkyně** (činnosti související se „zajištěním filmových představení“ - vedoucí kina) **již nebyla pro žalovaného nadále potřebná.**

Nejvyšší soud nepřisvědčil názoru zaměstnankyně, že výpověď byla dána neoprávněně. Podle Nejvyššího soudu se žalobkyně (zaměstnankyně) stala pro žalovaného nadbytečnou, a protože mezi účastníky nedošlo k dohodě o změně obsahu pracovního poměru a ani k dohodě o rozvázání pracovního poměru, byl žalovaný **zaměstnavatel oprávněn dát žalobkyni výpověď z pracovního poměru** podle ustanovení § 52 písm. c) zák. práce.

V případě posuzování důvodnosti použití výpovědního důvodu podle ustanovení § 52 písm. c) zák. práce je třeba vycházet z obsahu pracovní smlouvy a posoudit, zda došlo u zaměstnavatele k takové organizační změně, která by činila zaměstnance pro něj nadbytečným z hlediska funkce (druhu práce), na kterou zní pracovní smlouva. **Jestliže při organizačních změnách u zaměstnavatele odpadne část pracovní náplně zaměstnance, který takto přestal být ve svém pracovním úvazku vytížen,** a jestliže nedojde k dohodě o změně obsahu pracovního poměru (§ 40 odst. 1 zák. práce) a ani k dohodě o rozvázání pracovního poměru, **může zaměstnavatel rozvázat tento pracovní poměr výpovědí** podle ustanovení § 52 písm. c) zák. práce.

Na uvedeném závěru nic nemění ani okolnost akcentovaná odvolacím soudem, že žalobkyně u žalovaného vykonávala také dramaturgické činnosti, kterých bylo u žalované zapotřebí i po zrušení pracovního místa „manažera“, a že tedy „žalovaná měla i po rozhodnutí o organizační změně možnost žalobkyni nadále zaměstnávat pracemi dramaturgyně dohodnutými v pracovní smlouvě“. Jak vyplývá z výše uvedených závěrů, **důvod k výpovědi z pracovního poměru** podle ustanovení § 52 písm. c) zák. práce **je dán rovněž v případě, že odpadne být jen část pracovní náplně zaměstnance,** který tak přestal být ve svém pracovním úvazku vytížen.

Z OBČANSKÉHO PRÁVA

Časové omezení platnosti plné moci

Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 16.1.2013, sp. zn. 31 Cdo 2038/2011

Velký senát občanskoprávního a obchodněprávního kolegia Nejvyššího soudu sjednotil rozhodovací praxi soudů ohledně otázky, **zda zánikem dohody o plné moci** (zmocnění) uplynutím doby, na niž byla omezena, **zaniká bez dalšího účinnost plné moci** udělené zmocněnci zmocnitelem. Ohledně této otázky zaujaly dva senáty Nejvyššího soudu v minulosti dva odlišné právní názory.

Velký senát uvedl, že není sporu o tom, že při zastoupení na základě plné moci je třeba rozlišovat mezi dohodou o plné moci (§ 23 obč. zák.) a samotnou plnou mocí (§ 31 odst. 1 obč. zák.). Dohoda o plné moci (zmocnění) neboli dohoda o zastoupení je smlouva mezi zmocnitelem a zmocněncem, kterou se zmocněnec zavazuje zastupovat zmocnitele v dohodnutém rozsahu, popřípadě za dohodnutých podmínek. Uzavřením této dohody (typově např. smlouvy příkazní či mandátní) vzniká vnitřní právní vztah zastoupení mezi zmocnitelem a zmocněncem. Plná moc je jednostranný právní úkon zmocnitele, určený třetí osobě, v němž zmocnitel prohlašuje, že si zvolil zmocněnce, aby ho v rozsahu uvedeném v této plné moci zastupoval; plná moc z hlediska obsahu právního úkonu osvědčuje, resp. deklaruje navenek, že mezi zmocnitelem a zmocněncem existuje smluvní právní vztah zastoupení, vzniklý na základě dohody o zmocnění.

Senát 33 Cdo dospěl k závěru, že z odlišnosti vnitřního právního vztahu mezi zmocněncem a zmocnitelem založeného dohodou o zmocnění a plné moci deklarující navenek oprávnění zmocněnce v uvedeném rozsahu za zmocnitele jednat vyplývá, že **zánik právního vztahu z dohody o zmocnění nelze bez dalšího ztotožňovat se zánikem právních účinků plné moci, v níž nebylo vyjádřeno časové omezení, které bylo sjednáno v dohodě o zmocnění. Aby účinky plné moci zanikly, musí ji zmocnitel odvolat** podle § 33b odst. 1 písm. b/ obč. zák. (nezanikla-li plná moc z jiných důvodů uvedených v § 33b obč. zák., dohodou nebo uplynutím doby, na kterou bylo její trvání výslovně omezeno); nestačí, že zanikl právní vztah z dohody o zmocnění, a to třeba i uplynutím doby, na niž byl sjednán. Opačný právní názor zaujal senát 21 Cdo, podle něho zánikem mandátní (příkazní) smlouvy zaniká bez dalšího účinnost plné moci udělené zmocněnci.

Velký senát se přiklonil k závěru senátu 33 Cdo, čímž odstranil nejednotu panující ohledně této otázky.

Platnost smlouvy o překlenovacím úvěru ze stavebního spoření

Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 19.12.2012, sp. zn. 32 Cdo 2936/2012

Nejvyšší soud řešil spor ohledně platnosti smlouvy o překlenovacím úvěru ze stavebního spoření. Stavební spořitelna žalovala dlužníka – účastníka stavebního spoření a zároveň spoludlužníka, který však nebyl účastník stavebního spoření.

Nejvyšší soud souhlasil s odvolacím soudem potud, že předpokladem pro uzavření smlouvy o překlenovacím úvěru je skutečnost, že mezi věřitelem (stavební spořitelnou) a dlužníkem byla uzavřena smlouva o stavebním spoření, neboť podle ustanovení § 5 odst. 2 zákona o stavebním spoření má účastník stavebního spoření právo na poskytnutí úvěru ze stavebního spoření.

Dovodil-li však odvolací soud z citovaného ustanovení, že smlouva o úvěru uzavřená s druhým žalovaným jako dalším dlužníkem je neplatná pro rozpor se zákonem podle ustanovení § 39 obč. zák., protože druhý žalovaný nebyl účastníkem stavebního spoření, považuje Nejvyšší soud tento výklad za nesprávný, neboť z uvedeného ustanovení vyplývá pouze to, že účastník stavebního spoření má právo na uzavření smlouvy o překlenovacím úvěru a na poskytnutí úvěru za podmínek stanovených zákonem a všeobecnými obchodními podmínkami stavební spořitelny. **Toto ustanovení neobsahuje příkaz stavební spořitelně uzavřít smlouvu pouze s účastníkem stavebního spoření ani zákaz uzavřít ji s osobou, jež není účastníkem stavebního spoření.** Uzavřela-li stavební spořitelna proto smlouvu o překlenovacím úvěru s osobou, která je účastníkem stavebního spoření, uzavřela ji s tím, kdo má na uzavření smlouvy podle zákona právo. Jestliže ji uzavřela současně s další osobou jako dalším dlužníkem, nejde o právní úkon v rozporu se zákonem.

Skutečnost, že stavební spořitelna uzavře smlouvu o překlenovacím úvěru též s osobou, která nemá právo na poskytnutí úvěru ze stavebního spoření ve smyslu ustanovení § 5 odst. 2 zákona o stavebním spoření, jako s dalším dlužníkem, nezakládá důvod neplatnosti smlouvy ve vztahu k dalšímu dlužníkovi.

Z OBCHODNÍHO PRÁVA

Plnění dluhu na jiný účet věřitele

Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 16.1.2013, sp. zn. 31 Cdo 3065/2009

Nejvyšší soud řešil spor o to, zda byl splněn peněžitý závazek dlužníka, pokud plnil na jiný účet věřitele, než bylo původně sjednáno. Obecně platí, že dlužník, jenž plní peněžitý závazek, může poskytnout plnění třetí osobě – bance, která vede účet věřitele

– a to s účinky splnění závazku. Předpokladem je, že takový postup neodporuje sjednaným platebním podmínkám. Sjednají-li si strany, že dlužník bude plnit ve prospěch v dohodě označeného účtu věřitele, lze tuto dohodu považovat za určení místa plnění ve smyslu ustanovení § 335 a § 339 obch. zák. Poukáže-li následně dlužník peněžité plnění na jiný účet věřitele vedený jinou bankou, neplní ve sjednaném místě.

Jestliže však **věřitel bez zbytečného odkladu** poté, kdy mohl při řádném chodu věci zjistit, že dlužník poukázal peněžité plnění na jeho účet (odlišný od účtu, na který měl dlužník dle dohody plnit), tyto **peněžité prostředky dlužníkovi nevrátí, lze zásadně uzavřít, že dlužníkovo plnění na jiný účet akceptoval**; v takovém případě zanikne dlužníkuv závazek (neplyne-li z uzavřené smlouvy něco jiného) dnem připsání poukázané částky na účet věřitele.

Neplatnost sjednání víceprací stavbyvedoucím zhotovitele

Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 19.12.2012, sp. zn. 23 Cdo 4931/2010

Nejvyšší soud posuzoval, zda jednání stavbyvedoucího při rozšíření původního předmětu smlouvy zásadním způsobem mění obsah a rozsah původního závazku podnikatele, který je v hrubém nepoměru a neodpovídá původnímu úmyslu smluvních stran, zavazuje podnikatele z titulu zákonného zmocnění stavbyvedoucího podle § 15 odst. 1 obch. zák. Podle tohoto ustanovení kdo byl při provozování podniku pověřen určitou činností, je zmocněn ke všem úkonům, k nimž při této činnosti obvykle dochází.

V posuzovaném případě byla osoba pověřena výkonem činnosti stavbyvedoucího, avšak ve smlouvě o dílo nebyla pověřena jednat ve věcech smluvních a technických, což bylo oběma smluvním stranám zřejmé. Soud tedy posuzoval, zda je obvyklé, aby stavbyvedoucí byl v rámci pověření touto činností oprávněn měnit smlouvu o dílo, tj. rozsah předmětu plnění. Soud je toho názoru, že **je-li určitá osoba pověřená činností stavbyvedoucího, není s výkonem této činnosti obvykle spojeno oprávnění měnit smlouvu o dílo**. Neobvyklost tohoto oprávnění stavbyvedoucího vyplývá především z činností, které stavbyvedoucí na stavbě obvykle vykonává a dále z obvyklých smluvních ujednání, v nichž jsou uváděny osoby oprávněné jednat ve věcech smluvních a technických, k nimž stavbyvedoucí nepatří, popř. lze tuto neobvyklost dovozovat i ze smluvních ujednání, jimiž je upravováno sjednávání změn smlouvy (tj. zejména víceprací). **V daném případě tak ke změně smlouvy o dílo o rozšíření díla mezi účastníky jednáním stavbyvedoucího platně nedošlo.**

S pozdravem,

JUDr. David Karabec

Vydáno jako informační materiál určený výhradně pro potřebu klientů
advokátní kanceláře JUDr. Davida Karabce, se sídlem v Praze 8, Na Stráži 1306/5, č.ev ČAK 7353.
tel: +420 283 843 130, fax: +420-283 840 760, e-mail.: advokatni.kancelar@karabec.cz
<http://www.karabec.cz/>.

© JUDr. David Karabec - advokát, 2013